

Vi kvinnor

Nr. 4 1949

i Demokratiskt Världsförbund

Amerikansk kväkarsynpunkt:

USA:s och Sovjets samhällssystem kan samsas

Filadelfia 17 juli.

Ett krig mellan USA och Sovjet är inte oundvikligt, heter det i en rapport från det amerikanska kväkarsamfundets speciella utskott, som gjort en ingående undersökning av konflikten mellan öst och väst.

Rapporten har utarbetats av 16 personer som regelbundet konfererat med olika specialister på rysk-amerikanska förhållanden, bl. a. förste vice utrikesminister Andrej Gromyko. Kärnpunkten i det kalla kriget är av ekonomisk art, framhålles det och det finns inte något som absolut talar för att ekonomisk återhämtning och ytterligare industrialisering i de östeuropeiska länderna måste resultera i ökat hot mot USA:s eller Västeuropas säkerhet. Tvärtom är det minst lika troligt att dessa länders återhämtning och industrialisering i längden medför en mera oberoende ställning för dem och att den därmed mera effektivt kan bidra till en avspänning i öst—västkonflikten.

Utskottet föreslår bl. a. ett återupptagande av »normal export» till Sovjet och Östeuropa och nya ansträngningar för att lösa det tyska problemet. Därvid bör tyskarna själva under frymaktskontroll ta

initiativet till en författning och en regering för hela Tyskland. Vidare bör USA:s politik ha som mål Tysklands politiska och ekonomiska enande, ty om USA och Sovjet fortsätter den nuvarande konkurrensen om Tyskland, kommer det ganska säkert att leda till en katastrof. Slutligen föreslås att USA bör främja en effektiv internationell kontroll av rustningarna och atomkraften, bl. a. genom att föreslå en överenskommelse om att ställa nuvarande förråd av atomvapen under FN:s kontroll.

Trots de olikheter som råder i USA:s och Sovjets samhällssystem finns det möjlighet till tillräcklig anpassning för att bägge systemen skall kunna konkurrera med fredliga medel utan att något av dem underkastar sig det andra, heter det vidare i rapporten. Det finns ingenting som talar för att vare sig USA eller Sovjet nu eller inom överskådlig framtid ämnar främja sina utrikespolitiska strävanden genom militär aggression. Med tanke på tänjbarheten av den marxistiska läran i händerna på kommunisterna synes det oberättigat att utgå från att deras marxism skulle stå i vägen för en fredlig samvaro med ett annat samhällssystem, om detta skulle visa sig fördelaktigt.

Barnen är utan skuld

Hurdan ser den värld ut, som vi vuxna givit Europas barn att ta i besittning och leva i efter kriget? Hur gestaltar sig tillvaron för dessa barn? Och hur ser de själva ut efter sina opplevelser under krigsåren?

Dessa frågor har fått sitt svar i en bok av ordföranden i Norges sektion av KDV, rektor Mimi Sverdrup-Lunden. Boken heter Barnas århundre, och den bygger på rapporter från UNESCO och från de olika länderna samt på författarinnans egna erfarenheter från resor i många av de länder hon skriver om.

Från land efter land målas samma bild upp inför våra ögon, bilder så svarta, att ögonen inte vill fatta dem, så svarta, att man letar efter en strimma av ljus, en strimma av glädje. Bilder så fasansfulla, att man inte vill läsa vidare, att man vänder sig bort och säger: jag k a n inte läsa det.

Men då har man Mimi Sverdrup-Lundens ord inför sig: »Og har de levende — også barn — måttet tåle og lide det vi i vår sløvhed har latt skje med dem, så får vi tåle og lide så pass som at høre og lære om det — enda om det grøsser i oss. Det var verre for dem som opplevde det. Prøv og tenke deg at det var *ditt* barn.»

Mimi Sverdrup-Lunden har riktat sin bok till alla världens mödrar. Och det budskap, det manande, ofrånkomliga budskap hon bringar dem, kan ingen återge med ord så fyllda av patos, som dem hon själv brukar:

»Men vi kan ikke fatte "millioner", vi kan ikke fatte, hvor redselsfullt dette er.

Så tenk deg da at det var dine egne vel-skapte, velnærte og velkledde barn som hadde mistet et ben, en arm, var blind, gal, rakitisk, så apatisk at det bare så på deg med store, tomme øyne og så vidt orket klynke litt for å gi till kjenne at det feilte noe, at det var sultent. Men du hadde ikke noe å gi det — hverken mat eller midisin. Du ble desperat og la det fra deg, likegyldig hvor, eller du bad en fremmed holde det mens du gikk inn i en butikk... og så kom du aldri igjen, for du orket ikke se barnet slik. Eller tenk deg at det var din kjekke, friske 10—12 års gutt som gikk og tigde langs veiene, fillet og lusket og uvasket, og som stjal og gjorde

Greklandskommittén tackar

Svenska Greklandskommittén ber att få framföra ett varmt tack till alla SKV-anslutna kvinnor och föreningar som medverkat till att kommittén kunnat sända över 2,000 kg kläder till de grekiska barnen. Det kärleksfulla arbete som nedlagts på dessa kläder, av så god kvalitet och så omsorgsfullt sydda, är ett storartat och gripande bevis för de svenska kvinnornas offervilja och solidaritet med fascismens offer.

Trots omfattningen av dessa gåvosändningar får vi emellertid inte glömma att nöden bland de grekiska barnen, efter många års krig, är oändlig. Därför måste arbetet för Greklands kämpande folk och barnen fortsätta och stegras. Vi hoppas att SKV-kvinnorna inte skall förtröttnas i detta solidaritetsarbete, lika litet som de grekiska kvinnorna, trots omätliga lidanden, förtröttnas i sin kamp för landets frihet.

Samtidigt riktar vi till er alla en enträgen uppmaning att rekvirera skriften »Grekland»! En av kommitténs uppgifter är nämligen att sprida saklig upplysning om förhållandena därnere. Rekvirera därför vår broschyr i så stor upplaga som möjligt! Den kostar 1:25 och redovisas med 1 kr.

För Svenska Greklandskommittén

Postfack 328, Stockholm 1.

Andrea Andreen
vice ordf.

Margit Lindström
sekr.

innbrudd för å skaffe seg noe å leve av. Tenk deg at det var din søte lille 14-årige jente som prostituerte seg for å leve.

Ikke protester — det er slik i dag i verden — i barnets verden. I andre barns verden enn ditt.

Er dette barnas »skyld»?

De mest uskyldige av alle uskyldige, det er barna.

Er det »krigens» skyld?

Så finn ut hvem som har skylden for krigen! Skrik din protest mot krigen. Sitt ikke

passiv og si det nytter ikke. Husk det gjelder dine egne, sunne, kjekke, elskede barn!»

»Du er mor... alle mødre i verden kan hjelpe. Det nytter! Det nytter dersom dere vil åpne øynene og se ut av deres eget hjem, se vekk fra deres eget deilige vesle barn som sover så trygt i den store, fine vognen, og som dere elsker så ømt og kjærlig. Som intet ondt skal ramme. Sier du i dag.

Tror du det?

Du var et slikt barn under forrige verdenskrig. Din mor mente at du var det deiligste på jord, og intet ondt skulle ramme deg.

Men hun gjorde ikke noe for å hindre en ny krig. Hun kunne ikke verne deg den gangen.

Gjør du noe i dag? Eller tror du at du kan verne dit barn i en kommende krig?

Arme barn!»

E. L.

55,000 kvinner vädjar till FN om fred

»Vi är mot de väldiga militärutgifterna som orsakar nöd bland folken. Vi är för förbud mot atomvapnen och andra vapen för massutrotning av människor. Vi kräver begränsning av stormakternas väpnade styrkor och upprättande av en effektiv internationell kontroll för att atomenergin skall utnyttjas uteslutande för fredliga mål, till mänsklighetens nytta.»

(Ur Världsfredskongressens manifest).

De fem volymer, som syns på bilden, är resultatet av SKV:s kampanj för att samla svenska kvinnor kring kravet på förbud mot atombomben. Från norr till söder, över hela vårt land, har arbeterskor och intellektuella och landsbygdens kvinnor med sina namnteckningar fyllt dessa volymer, som sänts till FN:s sekretariat i New York. 55,425 svenska kvinnor har på detta sätt understött det krav som Världsfredskongressen gjort till sitt och som KDV:s sektioner i de flesta länder arbetat för med liknande petitionskampanjer.

Den fredsvädjan dessa tusentals kvinnor undertecknat, är av följande lydelse:

»Vi undertecknade, svenska kvinnor, vädjar till FN

att skyndsamt inleda överläggningar om minskning av rustningarna under internationell kontroll och

att framför allt arbeta för en internationell överenskommelse om förbud mot atomvapen och andra vapen för massförstörelse.

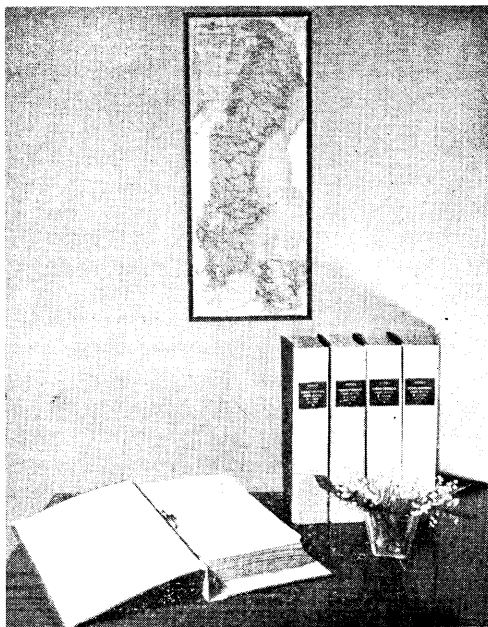
För våra barn, för vårt land, för mänskligheten kräver vi, att FN vidtager dessa åtgärder till fredens försvar.»

VI FÖRKASTAR DEN FÖRESLAGNA ATLANTPAKTEN

Några amerikanska kväkares syn på Atlantpakten

Vi förkastar pakten, emedan varje liknande pakt i historien lett till ökad misstro, ökad rustningstävlan och slutligen till krig.

Vi förkastar pakten, emedan den ger Ryssland ett fullt övertygande bevis för att det håller på att inringas av fiender, som hotar det med fullkomlig förstörelse, ett bevis som inte kan ha annan följd än att fördjupa fruktan, misstron, avskyn och hatet hos det ryska folket. Det kommer oundvikligen att leda till en intensifiering av dess ansträngningar att skapa en jämnställd militär styrka. Möjligheten till försoning och kompromiss, byggd på ömsesidigt förtroende, ointetgöres därmed avsiktligt.

Varför jag är medlem av KDV

Tidningen »Information» har frågat mig varför jag är medlem av KDV. Jag vill försöka ge ett klart besked. Men man måste ursäkta mig om det blir mina högst personliga synpunkter jag kommer med. Jag är ingen politiker. Jag tror jag är en av de mest opolitiska människor som finns i denna starkt politiska värld. Jag har alltid ansett att varje partiprogram har många bra och förnuftiga punkter att bjuda sina väljare. Men samtidigt har jag funnit att det också i varje parti funnits synpunkter, som jag icke kan eller vill dela. När jag väljer ger jag min röst till den kandidat eller den människa som jag litar på. Att jag därigenom kan komma att rösta en gång på ett parti, en annan gång på ett annat är inget att göra åt. Man skall ju välja.

Ett är jag i alla fall utan förbehåll: fredskämpe, ja, varför inte om mig själv använda skällsordet pacifist. När man är så gammal som jag och har upplevt, med hela min själ och hela mitt hjärta upplevt två världskrigs fasor, har jag inte kunnat undgå att bli pacifist. Vad gör nu männen runt om i världen? De slåss, de slåss om allt, om jordens rikedomar, om makten och äran och om den så kallade prestige. Vi fick Nationernas Förbund, och det krossades på ett sätt som inte var ärofyllt. Nu har vi Förenta Nationerna och vi måste göra allt vad som göras kan för att slå vakt om FN. Men också där slåss man. Jag har själv upplevt en Indonesien-diskussion och en Egypten-diskussion i Säkerhetsrådet. Det var icke uppbyggligt att lyssna till vare sig Hollands eller Englands representanter i de frågorna.

Vi kvinnor är så många, den största delen av mänskligheten. Är det då icke vår oomtvistliga — icke rätt — men plikt att göra allt för att förhindra krig. Vi föder och uppfostrar barnen, skulle det då icke vara ett oavvisligt krav att vi arbetade för att våra barn skall få leva det korta människoliv, som är oss beskärt, i fred, i fredligt arbete, i samarbete med alla till allas väl. Borde det icke vara ett krav på oss

mödrar att främja livet, livets möjligheter till största möjliga lycka, icke blott för våra egna barn, men för alla barn? Är det inte nog med olyckor — kriget förutan — och svårigheter, som vi inte kan avvärja: sjukdom, fattigdom och allt elände som medför kriminalitet och brott. Vi behöver minsann inte påskynda olycksmöjligheterna för våra barn genom att också vara krigshetsare.

Kan vi göra något? Ja, naturligtvis kan vi det, om vi vill. Men vill vi? Det ser inte så ut. Det är fredsorganisationer nog i världen, men de är relativt små i förhållande till antalet kvinnor i världen, och de har hitintills liksom saknat slagkraft.

Som en fredsorganisation på bred, mycket bred basis, betraktar jag KDV. Den uppstod bland franska motståndskvinnor efter det sista världskriget. Den omfattar nu 56 länder och 81 miljoner kvinnor. Organisationens huvuduppgift är att arbeta för fred mellan folken och för social rättfärdighet för alla människor.

Man säger att den har kommunistisk prägel. Ja, vad menar man därmed? Det att vara »kommunist» är ett vidsträckt begrepp i våra dagar.

I KDV är alla folkdemokratiska länder representerade, men det hänger väl samman med deras ställning och insatser i det andra världskriget. Dessa kvinnor har en brinnande önskan att få komma i kontakt med andra länders kvinnor för att få diskutera inte så mycket politik i vanlig mening, som *k v i n n o p o l i t i k*, dvs kvinnosaksfrågor. Särskilt starkt representerade i KDV är kolonialländernas kvinnor; men är det icke just dessa kvinnor som behöver vår hjälp i alla de frågor och på de områden där vi har nått relativt långt, t. ex. när det gäller undervisning, barnens uppfostran m. m. För mig personligen har just hänsynen till kolonialländernas kvinnor, alla de »färgade» kvinnorna, österns kvinnor, varit en i hög grad medverkande orsak till mitt intresse för KDV.

Nu säger man om KDV, att förbundet är rysk-kommunistiskt och fientligt inställt mot västerns folk. Det framhålles särskilt några uttalanden som gjordes strax efter kriget från KDV mot de västliga demokratierna. Man måste då komma ihåg hur många kvinnor från olika undertryckta nationer som är anslutna till KDV. Det är ganska naturligt att de icke är blida mot västerns demokratier. Men vi i KDV, som varken är kommunister eller folkdemokrater, måste se med ett visst överseende på sådana utslag av bitterhet, i all synnerhet när man tänker på de minst lika kraftiga uttalanden som gjorts mot befriade folk eller ännu kämpande, eller mot östliga och folkdemokratiska folk, som världspressen icke är nådig mot. Det är också förståeligt att kvinnorna från dessa undertryckta folk nu ser mot Ryssland, där kvinnosaken som kvinnosak betraktad är löst, och där kvinnorna nu är fullt likaberättigade med männen.

Bland de miljoner kvinnor som är anslutna till KDV finns representanter för alla partier. Och det är just det vi vill: **a l l a** kvinnor, utan hänsyn till nationalitet, ras, religion, social ställning, politiska åsikter m. m. skall medverka till att lösa fredens och de mänskliga rättigheternas problem. Men så sägs det: Man kan inte ha ryssarna med. Varför inte? Har de västliga demokratierna själva löst problemen till vår tillfredsställelse? Har inte de västliga demokratierna förrätt Spaniens folk? Och vad gör de i Grekland? Hur ser det ut i Indonesien, där det »demokratiska» Holland med eld och svärd bekämpar människornas elementäraste rättigheter? Och hur har England under århundraden löst dessa spörsmål i sitt stora imperium? Det är en blodig saga att läsa om England som kolonialmakt. Hur har Belgien löst frågorna i Kongo? Osv. Osv. Jag har en gång förut här i »Information» skrivit att jag anser att vi europeer inte bör vara de som kastar första stenen, när vi dömer andra folk. Hur är det med vår antisemitism?

Jag tror att vi i Västern behöver vara lite mindre högmåda. Därmed har jag icke sagt, att det inte är ting som jag ogillar i Ryssland eller i folkdemokratierna. Som

En livlig pressfejd har i sommar pågått i Danmark, där den allmänt kända och allmänt uppburna dr *Valfrid Palmgren Munch-Petersen* har lämnat kvinnoförbundet Dansk Kvindesamfund med anledning av att denna enligt hennes åsikt tagit partipolitisk ståndpunkt till KDV. Fru Palmgren Munch-Petersen har i 33 år upprätthållit lektoratet i svenska vid universitetet i Köpenhamn. Hon har i många avseenden varit en föregångskvinna. Vi återger här några väsentliga utdrag ur det uttalande som dr Palmgren på anmodan av tidningen *Information* har gjort i samband med sitt utträde ur Dansk Kvindesamfund.

jag förut har antytt tillåter jag mig att ha mina egna meningar. Jag kritiserar det som jag finner att jag inte kan godkänna. — Det gör jag också i KDV. Men slutsatsen att man inte bör söka ett **s a m a r b e t e** med oliktankande är för mig en oförståelig inställning. Tvärtom. Vi måste försöka komma till tals med varann, alltid lär man sig något. Kanske man också kan lära andra något, inte minst hur fruktbärande samarbetet med andra kan bli, hur nödvändigt det är att ha alla fönster och dörrar öppna om man vill skapa en sund och lycklig värld. Här skulle kvinnorna kunna visa vägen. Om så många och så oliktankande kvinnor som möjligt anslöt sig till KDV, skulle föreningen bli fri från den »slagsida», som man nu anmärker på. Och de olika synpunkterna kunde få vägas mot varann. KDV skulle kunna bli ett kvinnornas FN, ännu effektivare, därför att vi är kvinnor, mödrar. **U t a n** kontakt — inget resultat, det är givet.

Nu kommer naturligtvis många att säga att jag är naiv, blåögd osv. Det tar jag med ro, om bara fredsfrökämparnas »blåögdhet» resulterar i fred i stället för krig, förståelse och humanitet i stället för misstänksamhet och hat, social rättfärdighet i stället för nöd och elände, glada och friska barn i stället för svältande, förvildade kringströvande ungar och framför allt respekt för de mänskliga rättigheterna i alla länder. Skulle det visa sig att KDV är vad man beskyller det för att vara: ett förbund med partipolitiska mål, lämnar jag det likasom jag lämnat Dansk Kvindesamfund.

Fredens krafter skall inringa krigets

Världsfredskongressen i Paris koncentrerade på ett i historien ojämförligt sätt folkens fredsvilja och fredskamp. Bakom dess resolution står 600 miljoner människor från alla världsdelar, av alla raser, med skilda religiösa och politiska uppfattningar.

»Ingen appell från vårt förbund har mött ett sådant mäktigt gensvar som Fredsmanifestet från KDV:s andra kongress i Budapest», heter det i den värdering KDV:s ledning ger av världsfredskongressen och den aktivitet som föregått den. Detta omedelbara gensvar från världens kvinnor visar hur djupt KDV:s grundläggande idé — samarbete mellan alla ärliga fredsvänner, oberoende av religiösa och politiska skiljaktigheter — motsvarar kvinnornas önskan och hur förbundet blivit den organisation som »har den största

auktoriteten bland världens kvinnor». Denna appell låg till grund för det gemensamma initiativ av KDV och De intellektuellas samordningskommitté som resulterade i Pariskongressen.

Fredsfronten konsolideras världen över. Den demokratiska ungdomen samlas till festival och kongress i Budapest. Fackliga Världsfederationens kongress i Milano har bekräftat dess ställning som arbetarnas enda verkligt representativa internationella organisation som inga splittringsmanövrer kan krossa. Jämsides med Pariskongressen hölls en fredskongress i Prag, där de 300 delegater som franska regeringen vägrat visa till Paris, deltog. »Sanningen reser utan visa». Asiens kvinnomiljoner samordnar under KDV:s ledning sin kamp för frigörelse ur kolonialförtrycket och för freden. Kommittéer för fredens försvar bildas i alla länder, i samarbete med Världskommittén som under professor Joliot-Curies ledning bildades vid Pariskongressen.

För Sveriges fredsälskande kvinnor är uppgiften klar och entydig: att i den avgörande frågan — för freden — övervinna splittrande parti- och religionsgränser, fortsätta och intensifiera arbetet efter de linjer Pariskongressen och KDV:s exekutivkommitté strax efter Pariskongressen angivit. Konkret betyder detta hos oss att *utveckla den svenska sektionen av KDV, levandegöra Pariskongressens maning till ökad solidaritet med fascistens offer genom ökat arbete för Greklands och Spaniens demokratiska folk, aktivt delta i och göra till en verkligt stor manifestation av vårt folks fredsvilja den Fredsvecka som Svenska kommittén för fredens försvar genomför 11—18 september, då även många utländska delegater deltar.*

MARGIT LINDSTRÖM

Nobelpristagaren F. Joliot-Curie, president för Världskommittén för fredens försvar:

»Bland de organisationer som tagit initiativet till denna världskongress, är **Kvinnornas Demokratiska Världsförbund**. Jag vill understryka den utomordentliga betydelse detta har. Vi får inte glömma att kvinnorna utgör hälften av mänskligheten, och att vår civilisations utveckling tilldelar dem en allt aktivare roll i samhället. Mycket som männen måste lära sig, vet kvinnorna av instinkt, särskilt avskyn för att döda och förstöra. De vet alltför väl vad det kostar att skapa liv och underhålla det. Och när de har fattat ett allvarligt beslut kan vi vara säkra på att de håller ut. De kan organisera deras insats i fredskampen är outhärlig och effektiv.»

Kvinnoröster på världsfredskongressen

MADAME COTTON, KDV:S ORDFÖRANDE:

... Kvinnornas rop på fred stiger ur seklernas djup, det når oss från alla delar av världen, ty överallt är f r e d e n kvinnornas högsta hopp, hustrurnas och mödrarnas, som under historiens gång betalat krigets makter en omätlig tribut av smärta och lidande.

Vem förbereder ett nytt krig?

Vi har från år till år bevitnat ett systematiskt sabotage av F. Roosevelts verk och av alla de internationella överenskommelser som han deltog i och som ledde till FN:s skapande. Vem bär skulden för detta? Som andra talare vid denna kongress, som de intellektuella i Wrocław har KDV konstaterat att ansvaret för detta sabotage väsentligen faller på en grupp personer i Amerika och Europa, som är få till antalet men som genom sina rikedomar har ett avsevärt inflytande och som inte väjer för tanken på ett nytt krig — hur fruktansvärt det än skulle bli — för att undvika att en ekonomisk kris sätter deras rikedomar i fara.

Kvinnorna vet att krigshotet inte kommer från den stat som i FN föreslagit att stormakterna skall reducera sina rustningar med en tredjedel och att atombomben skall förbjudas...

Sedan KDV bildades 1945 har samarbetet och solidariteten mellan kvinnorna stärkts på ett lysande sätt. Allt mer och mer kommer vårt förbund att omsluta kvinnor av olika raser. Så måste det vara. Som den färgade diktaren Aimé Césaire uttryckte det på kongressen i Wrocław: »Vi måste skapa övertygelse om att människans sak är e n, att frihetens sak är e n o c h o d e l b a r, att varje gång en annamit stupar i Viet-Nam, varje gång en infödd torteras på Malacka, varje gång en jude förolämpas, varje gång en neger lynchas, är det ett stycke av den mänskliga civilisationen som slås sönder, ett slag i mänsklighetens ansikte...»

Mr Clarence Cannon deklarerade den 13 april inför amerikanska representanhusets finanskommission: »Redan under första veckan som följer på konflikten utbrott, måste vi rikta ett slag mot Moskva och andra ryska städer från baser på kontinenten. Tack vare Atlantpakten har vi dessa baser. Allt vi nu behöver är flygplan för att transportera bombarna, samt utrustning för de andra ländernas soldater. Vi behöver inte själva sända soldater, tack vare atombomben.»

Till detta svarar kvinnorna i hela världen: Aldrig ger vi våra barns liv för att försvara de amerikanska trusternas intressen!

KDV är stolt över sin insats för denna fredskongress. Enade, alla tillsammans, skall vi förmå att visa folken fredens sköna ansikte!

THAI THI LIEN, delegat från Viet-Nam:

... En fransk journalist som reste i vårt land skildrade vad han sett: »Fransmännen kastar bomber och granater mot Viet-Nams folk som i 9 fall på 10 bara har sina händer att kämpa med... Mitt i en öken av ruiner och flammor vandrade jag nästan utan att kunna undvika att trampa på huvudena av unga annamiter. En fransk överste säger mig att man skär huvudet av dem som inte ger sig... En ung flicka ligger där med sitt gevär ännu hårt tryckt i sina händer...» Mitt i våra egna lidanden vill vi, Viet-Nams kvinnor, hjälpa till och förhindra att andra folk drabbas av samma olycka. Därför är vi på denna kongress. Tillsammans med Frankrikes kvinnor, som också lider av detta krig, skall vi kämpa för att få slut på det...

FRANÇOISE LECLERCQ, Frankrike:

... Vårt folk har fått betala dyrt för kriget. 1914 års krig gav oss 1,5 miljon döda och 2 miljoner invalider. Kriget 1939 krävde 600,000 offer, därav 150,000 avrättade. Vi har utom våra invalider en miljon tuberkulösa som saknar sanatorievård. Vårt lands militärutgifter utgör nu 43,5 procent av budgeten. Polismakten tar 11 procent, medan 9,6 procent går till undervisningsväsendet...

Ur Pariskongressens manifest:

»Må kvinnorna, mödrarna som bär världens hopp, veta att vi betraktar det som en helig plikt att försvara deras barns liv och deras hems trygghet! Må ungdomen höra oss och förena sig utan hänsyn till politiska åsikter eller religion, för att befria den lysande vägen till framtiden från krigets kollektiva mord! Världsfredskongressen slår fast att fredens försvar hädanefter är alla folks angelägenhet.

Vi har kunnat samlas. Vi har kunnat förstå varandra. Vi är beredda och beslutna att vinna kampen för Freden, det vill säga kampen för livet.»

**Sprid i massupplaga den nyutkomna
skriften**

OFFENSIV FÖR FREDEN!

**Svenska kommittén
för fredens försvar**

rapporterar om

**Världsfredskongressen
i Paris**

Pris 1:— kr.

Rekvireras från Box 681, Stockholm 1

Denna kongress visar vägen till freden. Ingenting skall kunna hindra oss. Vår nationelhjältinna Jeanne d'Arc utropade: Ni kan slå mig i kedjor, men ni kan inte slå Frankrike i kedjor! Vi säger i dag: Krigsanstiftarna kan inte slå fredens och frihetens krafter i kedjor!

RITA PISANO, italiensk bondkvinna:

... Från alla delar av Italien har bönderna samlat 2 miljoner namnteckningar för jordreformen. Vår paroll är: *Terra, non guerra!* — *Jord, inte krig!* Till bondebefolkningen i alla länder säger jag: Låt oss kämpa tillsammans, mot fredens fiender, mot dem som exploaterar oss, för arbete, för fred i hela världen!

ZOLA DRAGOITCHEVA, Bulgarien:

... Våra arbetare är mot kriget därför att de nu själva bestämmer över sitt lands öde, och inte ämnar tillåta att det gamla förtrycket återuppstår. Våra bönder vill freden, därför att den bulgariska jorden nu för första gången tillhör dem som brukar den. De bulgariska kvinnorna vill freden. De har uppnått likaberättigande och detta har mångdubblat deras skapande kraft.

**»Icke förgäves har er Zoia och vår
Danielle dödats!«**

I MARSEILLE HAR FRANSKA Kvinnoförbundets årskongress ägt rum. Till kongressens avslutning kom från Paris »karavaner» av Frankrikes främsta intellektuella, vilka under en strålände konstnärsafton inför jättepublik samlade in de pengar som fattades kongressen, därför att stadens myndigheter i sista stund höjt hyran för kongresslokalen avsevärt, för att sätta pinnar i hjulet... Kongressens huvudbeslut gällde kriget i Vietnam, kamp mot Atlantpakten, säkerställande av de sociala reformerna för familjerna. Författarinnan Elsa Triolet — Goncourtpristagarinna — talade om barn- och ungdomslitteraturen och om nödvändigheten att rensa ut de gangsterfilmer och pornografiska »sexual digests» av mestadels amerikanskt ursprung som översvämmar den franska marknaden. Bland de ryska gästerna var vice försörjningsministern Grekova samt modern till den unge hjälten Oleg Kosjevoj. Mötet mellan henne och modern till den unga fransyskan Danielle Casanova, som grundat Franska flickors förbund och avled efter tortyr i Ravensbrück, var ett stort ögonblick. Danielles mor slutade sitt tal med följande ord, riktade till de ryska delegaterna: »Nej, icke förgäves har er Zoia och vår Danielle, er Oleg och vår Guy Mocquet dödats! Kvinnornas vänskap skall väva de band mellan folken som onöjliggör ett nytt krig.»

ÄVEN I CANADA, USA OCH BELGIEN har nationella kongresser av KDV-sektionerna nyligen ägt rum.

MELPO AXIOTI, fria Grekland:

... Detta är Amerikas gåvor till Grekland första kvartalet 1949, jag citerar New York Star: 152 stridsflygplan, 10,000 andra plan, 3,900 kanoner, 97,000 lätta vapen, 4 miljoner granater, 1,450 ton uniformer, 100,000 ton olja... allt detta till Atenregeringen för dess krig mot Greklands folk... Vi anklagar de amerikanska imperialisterna för att ha förvandlat Greklands jord, sedan dess folk befriat den från tyskarna, till ett dödens och skräckens hemvist.

MINNEOLA INGERSOLL, USA:

... Miljoner amerikaner har börjat inse att deras hopp om fred och trygghet förräts. Amerikanska präster och höga kyrkliga dignitärer, representerande 10 miljoner protestanter, har uttalat sin opposition mot krigspolitik. 300 framstående personligheter i USA, därav två nobelpristagare, har i ett telegram till Truman protesterat mot hans utrikespolitik.

Ett blad ur den kvinnliga rösträttens historia

Vi var några som reste hem från fortsättningskursen på Fogelstad tillsammans med Elsa Stenhammar. Hon är allt bra söt!

Jag äger hemma en bunden ärgång av Idun 1911. Jag tror det är en av Elin Wägners bästa. Visserligen står Johan Nordling som redaktör och Elin Wägners som redaktionssekreterare, men den är ändå hennes andas barn alltigenom. Samma kväll jag kom hem från Fogelstad började jag bläddra i den igen, för att jag än en gång ville titta på bilderna från den stora internationella rösträttskongressen i Stockholm — det var väl närmast för att jag ville se hur Elsa Stenhammar såg ut för fyrtio år sedan, då hon ledde »den vita kören» som framförde Elfrida Andréas kantat när kongressen invigdes i Vasakyrkan av en kvinnlig präst. Ja, jag bläddrade och tittade, fast jag kanske kan det mesta utantill. Och sommarnattens skymning över Vasaparken blev till gryning innan jag lade ihop pärmarna...

Men då lade jag Fogelstad-programmet som mellanlägg vid sidan 470. Där hade jag funnit en sida ur den kvinnliga rösträttsrörelsens historia i vårt land, som jag nu gärna vill återge. Kanske kan den intressera även 1949 års kvinnor.

De av oss som tillhör en äldre ärgång erinrar sig säkert situationen sommaren 1911: Föreningen för Kvinnans Politiska Rösträtt beslöt vid extra centralstyrelsemöte att man vid höstens riksdagsmannaval skulle stödja de partier, som ville genomföra kvinnans politiska rösträtt, nämligen vänsterpartierna. Detta beslut uppfattades av många som ett brott mot den neutralitet, som föreningen från början gått in för, »och var nog praktiskt taget det, men situationen var framtvungad av partiernas hållning och valsättet». Högerkvinnorna kom därigenom i en oklar situation, varom livliga protester i pressen bar vittne. De bittra och fientliga uttalanden som därvid gjordes av högerkvinnorna föranledde en framsynt och klok högerkvinna, Sigrid Platen, att i Idun publicera följande inlägg i debatten. Om stilen verkar lite ålderdomlig nu, får vi komma ihåg att det är 40 år sedan det skrevs:

»Det starkaste motståndet möter oss icke från män, utan från goda kvinnor» — att detta yttrande som fälldes under eller efter kvinnokongressen, jag minns ej rätt av vem, innebär en ovedersäglig sanning, det har i dessa dagar illustrerats av en hel rad insändare från kvinnohåll i våra dagliga tidningar. Det finns icke en medlem av Föreningen för Kvinnans Politiska Rösträtt, som icke gång på gång fått göra enna nedslående erfarenhet. Och dessa våra värsta motståndare av vårt eget kön möta oss oförberett lite varstans. De finnas bland intelligenta, fint bildade eller praktiskt anlagda kvinnor, alla så oskattbara för staten.

Utan att värdigas taga närmare befattning med frågans vare sig ideella eller praktiska innebörd fälla de kategoriskt sin hårda förkastelsedom över alla dem, som arbeta för dess lösning. Detta är så grundligt olikt dessa våra högt värderade »goda kvinnor», vilkas omdöme vi äro vana att böja oss för... Söndera vi dem emellertid aldrig så litet, upptäcka vi lätt nog, att det som i de flesta fall är pudelns kärna, ingenting annat är än renodlad socialistskräck. De ha klart för sig, de goda kvinnorna, att varje rösträttsivrande kvinna måste vara socialist eller hysa dylika tendenser. Och hart när ingenting kan rubba deras övertygelse, sannolikt grundad på vetenskapen att det tyvärr hittills mestadels är liberaler och socialister som ger kvinnorna sitt stöd. —

Bittert känna vi det förnedrande i att på så lösa grunder som vanligtvis sker fördömas av våra medsystrar, det är förnedrande för kvinnokönet som sådant — icke för oss. —

»Goda kvinnor», om ni blott ville se på oss med den fördomsfrihet, som allena anstår er! Ni skulle då finna att det inom FKPR visserligen icke saknas kvinnor av alla färger, sålunda heller icke socialdemokrater. Men om dessa senare liksom de dem närmast stående vänsterkvinnorna göra mest väsen av sig och därför bli mest iögonenfallande, så ligger det i deras natur, alldeles som det ligger i er att förnämt dra er tillbaka. Och det har knappast så mycket att betyda som det, att ni såsom utanförstående icke alls känna er förpliktade att hålla igen på

»den skruv» som — såsom man sagt — obehagligt tvingar hela den i sig själv obehagbara rörelsen över mot vänstern. Ni får heller icke glömma att de socialistiska i r r l är r o r n a s röta icke har samma utsikt att gripa omkring sig bland upplysta, tänkande kvinnor, som bland den obildade massan.

Det är, säges det, högerpartiet som bär ansvaret för de senaste dagarnas händelse. Ja och nej. Nej, ty det är ytterst ni, »goda kvinnor», som bära det, därför att själva ha ni icke gått med och andra ha ni hindrat att gå med. Rekryteringen för Föreningen för Kvinnans Politiska Rösträtt har på detta sätt endast kunnat fortgå obehindrat och med framgång bland vänsterkvinnor, tills vi kommit att stå där vi nu stå.

Hunnen så långt i sina reflexioner nåddes Sigrid Platen av Annie Åkerhielms fråga i Stockholms Dagblad: Skola de tåla detta? och svarar i Iduns spalt:

Ack, vid det här laget kunde vi gärna sägas ha tagit graden i att tåla! Skulle vi ge vår meritlista, komme den att bli något i stil med Pauli bekanta: så och så många resor ha vi blivit hudflängda med gissel och lika många gånger slitit spö, oräkneliga gånger äro vi bespottade och ofta äro vi stenade, alla de hugg vi fått utstå kunna icke täljas. Vi ha utan återvändo varit i farlighet bland närmaste släkt och vänner, i farlighet i vår familj, i farlighet bland ovänner, i farlighet bland män, men värst i farlighet bland kvinnor — och likaväl ha vi icke förtröttats. —

»Det har stått i Stockholms Dagblad att FKPR är en ren socialistisk rörelse och att de högerkvinnor som n u inte inse det själviska i den rörelsen äro evigt förtappade», så ungefär kommer A. Å:s artikel att lyda, omsatt i allmänhetens trögtänkta hjärnor. Och det är ju tydligt att ordet socialist skall verka som sprängskott mot den kvinnliga rösträttsrörelsen... (Det är dock föga rättvist att sätta likhetstecken mellan frisinnade och socialister) —

Om det är något pressen är riktigt mån om att befordra till trycket, så är det allt som kan framställa kvinnorörelsen i en skev dager, allt som kan på minsta sätt utläggas som nedsättande för den. Har man icke en formlig talang att framleta de mest absurda, enkom tillverkade, förargelseväckande notiser för att göra saken så föraktlig som möjligt för alla dessa tidningseftersägare, som det finns så oändligt gott om. —

Detta är ingen bagatell, skriver Sigrid Platen vidare, emedan det blir så betänkligt missvisande för den genomsnittsallmänhet, som håller tidning för att hämta sitt omdöme färskt varje morgon till kaffet.

På frågan varför inte högerkvinnorna övergav FKPR när de i ovist nit kritiserades så skarpt, svarar Sigrid Platen:

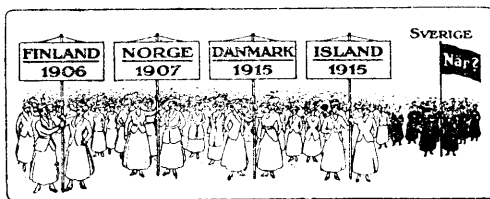
Skälen torde vara många. Måhända är den höga idé, som besjalar dem alla som k v i n n o r nog bärkraftig att lyfta dem över dessa futtiga partiskrankor, inom vilka man tror sig kunna driva människor som man driver en flock får.

Är det inte tjuusigt att något sådant har kunnat få plats i Idun en gång! Och att det fanns kvinnor så hänfödda av rättvisa och framtidstro!

Som vänsterkvinna av årgång 1949 får man dessutom ett extra igenkännandets nöje av denna artikel, om man byter ut föreningsnamnet FKPR mot KDV och skriver ordet kommunister där det står socialister eller socialdemokrater!

Och så säger man att historien icke upprepar sig...

E. S.

Klichen är hämtad från Kvinnornas Kalender 1917

Storbritannien:

Studiedelegation i Stockholm

Sex brittiska gäster deltog i vår Stockholmsförenings möte den 9 juni. Tre av dem var medlemmar av KDV — Rose Carr, som var i Stockholm på exekutivmötet 1947, Nora Wooster och Tamara Rust, som deltog i Budapestkongressen. Alla sex representerade den engelska kommittén för Internationella kvinnodagen, en organisation verksam sedan 1943 med samma mål som KDV. Våra gäster passerade Stockholm på genomresa med båt från London till Leningrad. De var inbjudna av Sovjetkvinornas Antifascistiska kommitté som tack för att sex ryskor såsom inbjudna deltagit i firandet av Internationella kvinnodagen i England nu i mars. Ordföranden, Mrs Leah Manning, M. P. for direkt med flyg. Generalsekreteraren, Miss Elizabeth Allen, berättade för oss om kommitténs verksamhet.

Det var intressant att höra hur svårigheterna i England överensstämmer med vara, förmodligen är England tongivande. Där finns det en rad föreningar, som är förbjudna för medlemmar i Labour Party, bland dem engelsk-ryska sällskapet och den engelska sektionen av KDV. Andra föreningar är endast »icke önskvärda», till dem hör kommittén för Internationella kvinnodagen. Denna kommitté som representerar ett 20-tal olika föreningar, bland dem de kooperativa kvinnogillena, är för närvarande mycket verksam i fredsarbete. Man höll t. ex. just på med att sända ut en »fredsbuss», som skulle starta i Canterbury — och invigas av »the Dean of Canterbury». Den skulle gå över London upp genom England till Skottland. Vid olika punkter på vägen skulle nya talare stiga på, man skulle stanna och tala på torg eller i parker eller vid vägska. Bussen finansierades genom att man sålde bussbiljetter av vanligt utseende men med särskilt tryck — sådant kan man göra i England utan polistillstånd. De fredsintresserade köparna får nöja sig med att åka fredsbuss »i anden». Man ämnade även under bussens färd be olika kvinnor att skriva några enkla ord

BRITTISK RÖST OM UPPBYGGNADS-ARBETET I SOVJETUNIONEN

*Elizabeth Allen
med välkomst-
blommor i famnen
vid det festliga
mottagandet på
Leningrad-statio-
nen i Moskva.*

Elizabeth A. Allen — en förgrundsfigur inom den brittiska sektionen av ligan för de mänskliga rättigheterna och inom brittiska 8 mars-kommittén — och en av de sju brittiska kvinnor, som i juli återkom från några veckors besök i USSR, skriver:

De djupaste intrycken fick jag av de omfattande uppbyggnads- och nybyggnadsarbeten vi såg i Sovjetunionen. I varje stad vi besökte uppfördes nya byggnader och planerades för stadens vidare utveckling. Det är inte bara bostäder, skolor och sjukhus man bygger, utan det förekommer också ett synnerligen omsorgsfullt återuppbyggnadsarbete på platser av historiskt intresse. Detta visar vilken betydelse man tillmäter kulturskatterna i Sovjetunionen.

Uppbyggnadsprogrammet skulle självklart inte kunna genomföras utan Sovjet-folkets entusiastiska stöd. Planen att plantera träd och försköna städerna är intressant, i all synnerhet som jag fått veta att den i stor utsträckning utföres genom frivilligt arbete. Det visar den intima kontakten mellan Sovjet-folket och de lokala myndigheterna.

Jag tror inte att ett folk som ägnar så stor del av sin energi åt fredligt nyskapande arbete samtidigt kan förbereda krig.

på ett papper om skälen till att de hatar krig och kräver fred; dessa fredsbudskap skulle sedan sättas upp inne i bussen. Miss Allen sade oss att man kan tala om en växande folkrörelse för fred i England just nu. Härom vittnar även det faktum att fredskongressen i Paris hade 400 deltagare från England.

ANDREA ANDREEN

Utom av Hazel Johnson från USA har SKV också haft besök av Mrs Hat-tie Cameron, Au-stralien. Hon är bland annat verk-sam inom den sam-arbetskommitté, re-presenterande olika kvinnoorganisatio-ner som bildats för att hålla kontakt

med FN:s kommission för kvinnornas ställ-ning.

Svenska Kvinnors Vänsterförbund och Kooperativa Kvinnogillesförbundet ordnade en mottagning i Stockholm för Mrs Cameron, som därvid gav några glimtar från de austra-liska kvinnornas arbete.

Kvinnorna i Australien fick rösträtt 1902. Men de tar alltså ringa del i det offentliga livet. Av parlamentets 111 medlemmar är en-dast 3 kvinnor. I senaten finns också en kvinnlig ledamot. I Nya Syd-Wales' stats-parlament finns en kvinnlig ledamot.

I tre fall har dessa kvinnor fått sina man-dat tack vare den omständigheten att deras män tidigare innehade mandatet. Det är mycket svårt för en kvinna att bli uppsatt som kandidat. När det i enstaka fall händer, är det i allmänhet i en säker valkrets, där det knappast väntas, att motpartiets kandidat ska ha några utsikter att vinna.

Kvinnoorganisationerna är talrika och av olika slag. Bland dem som arbetar för lika lön och lika villkor för kvinnor och män är Kvinnoföreningarnas samarbetsförbund i Nya Syd Wales. Detta förbund har en mycket hög medlemssiffra. Nya Syd Wales' husmoders-förbund har ett medlemsantal av 1,000, som utgörs såväl av enskilda medlemmar som av anslutna fackföreningar. Förbundet, som bil-dades för ett par år sedan, sysselsätter sig med frågor rörande levnadsomkostnader och levnadsstandard. Det stöder och får i sin tur stöd av fackföreningarna i dessa frågor. Det arbetar nu för att organisera likartade för-eningar i alla Australiens stater.

av SKV hade den 9 juni ett stort och intres-sant möte med internationell prägel. Fröken Elisabeth Tamm inledde med en sammanfat-tande översikt av Vänsterförbundet i nuet, och därefter läste rektor Honorine Hermelin utdrag ur en artikel av författarinnan Hagar Olsson i Helsingfors-tidningen Svenska Pres-sen, där Hagar Olsson med stor skärpa och skicklighet fört KDV:s talan som betydelse-full fredsfaktor.

Ett aktuellt spörsmål vilket i hög grad an-går kvinnorna och i inte mindre hög grad Vänsterförbundet — som har allas likhet in-för lagen på sitt program — belystes av dr Ada Nilsson i hennes av stor sakkunskap präglade föredrag, Vad kommer efter lösdri-varlagen? Dr Nilsson påpekade bl. a. att kvinnorna bör se upp så att de inte på detta område tolererar en ny form av särlagstift-ning för kvinnor.

Ett uttalande mot terrorn i Spanien antogs av mötet, och därefter hade deltagarna gläd-jen att få stifta bekantskap med den brittiska studiedelegation, som närmare omnämnes på annan plats i detta nr.

Mötet som var välbesökt ägde rum på Li-dingöbro gamla idylliska värdshus och inra-mades av den undersköna försommaraftonens lyriska stämning.

—n.

Det nyss nämnda husmodersförbundet i Nya Syd-Wales är den enda kvinnoorganisa-tion i Australien som är ansluten till KDV. Den omständigheten liksom det faktum, att det intimt samarbetar med fackföreningsrö-relsen gör det, framhöll Mrs Cameron, till den viktigaste kvinnoorganisationen i Austra-lien för närvarande.

Tidningen Vi kvinnor i demokratiskt världsförbund

Utgivare: Andrea Andreen
Köpmantorget 2, Stockholm

Redaktionskommitté: Carin Hermelin,
Margit Lindström, Ada Nilsson, Elsa
Svartengren

Utkommer med sex nr per år
Prenumerationspris per år: Kr. 1: 50

Lösnr: 25 öre

Postgiro 51323

Svenska Kvinnors Vänsterförbund,
Hagalund.